

40

Propostes per al futur de la Unió Europea

El Grup Català de Reflexió sobre el Futur de la UE es va crear el gener de 2009, sota l'impuls del president de la Generalitat, amb l'objectiu de plantejar propostes, des d'una perspectiva catalana, sobre el futur de la Unió Europea i formular una aportació sobre l'Europa que volem veure, viure i construir des de Catalunya, amb la finalitat de fer-la arribar al *Grup de Reflexió sobre el futur de la UE en l'horitzó 2020-2030*, presidit per Felipe González.

Aquest exercici de reflexió i proposta, que s'ha inspirat en el realitzat pel Grup Europeu, i que ha coincidit en el temps amb els preparatius i l'inici del semestre de Presidència espanyola del Consell de la Unió Europea, és coherent amb la trajectòria europea de Catalunya.

Catalunya, europea i europeista, participa en el procés de construcció europea des del marc institucional que defineix la seva relació amb els àmbits polític, jurídic i institucional que conformen la Unió Europea. Però també vol participar en la definició del futur dels pobles d'Europa i en els debats oberts sobre qüestions clau, perquè el futur d'Europa és també el nostre. És aquest l'esperit que ha guiat la reflexió del Grup Català i l'ambició que inspira les propostes que inclou aquest document.

El Grup Català de Reflexió sobre el Futur de la UE està format per personalitats de reconeguda experiència en els àmbits diplomàtic, polític, institucional o acadèmic. La diversitat de perfils, trajectòries i perspectives, reflex de la diversitat del país, ha enriquit els debats i ha consolidat una reflexió madura i plural.

Els membres del Grup són Eugenio Bregolat, Ignasi Carreras, Carles Casajuana, Joan Clos, Concepció Ferrer, Gregorio Garzón, Carles Gasòliba, Joan Majó, Juan Antonio March, Federico Mayor Zaragoza, Miquel Nadal, Josep Piqué, Juan Prat, Eduardo Punset, Jacint Ros Hombravella, Narcís Serra, i Josep Verde Aldea. Anna Terrón n'ha assumit la secretaria.

El balanç del procés d'integració ha estat nítidament positiu per als pobles d'Europa i continua essent un projecte sòlid i atractiu. El projecte europeu ha aconseguit, en mig segle, la pau i l'estabilitat d'un continent històricament enfrontat per conflictes interns i ha demostrat la seva capacitat per impulsar millores en la qualitat democràtica dels seus estats membres i en la qualitat de vida dels ciutadans.

La Unió Europea (UE) encarna un conjunt de drets formidable, entre els quals hem de tenir en compte els drets culturals i lingüístics. La Carta dels Drets Fonamentals de la UE defineix, des d'un punt de vista legal, els valors que la configuren i que han de ser compartits i integrats per part dels estats membres. Constitueix també un criteri ineludible a l'hora d'incorporar nous estats a la Unió. La Carta té el valor jurídic més alt possible i és la més avançada dins les democràcies, tant pel que fa als drets individuals com col·lectius.

La UE ha protagonitzat ampliacions successives, passant de sis a vint-i-set estats membres, i la solidesa i el poder d'atracció de la Unió continua avalada per les constants demandes d'adhesió i pel fet que cap país membre hagi abandonat mai la UE.

El mercat i la moneda única són dues de les fites més remarcables assolides amb el procés d'integració europea. Però el Tractat de Maastricht pretenia crear la Unió Econòmica i Monetària i només s'ha avançat en la unió monetària. En el context actual de crisi s'ha fet palès que la divergència de polítiques econòmiques no és sostenible en el sí d'una política monetària única. També s'han evidenciat errors en l'adaptació d'Europa a la globalització que condueixen a pensar que la percepció de solidesa del model europeu era fictícia i, fins i tot, a qüestionar el model socioeconòmic europeu, donada la seva pèrdua progressiva de competitivitat.

La necessitat de fer front a altres reptes globals com la lluita contra el canvi climàtic, la seguretat en el subministrament energètic, l'enfocament i la gestió de la immigració, la lluita contra la pobresa i la desigualtat, entre altres, fa necessari definir estratègies i dotar-se de nous instruments.

En el context internacional, la UE s'enfronta a una pèrdua de rellevància en el món que contrasta amb el pes que està adquirint la Xina, el ressorgiment de Rússia i el creixent protagonisme de noves potències com el Brasil o l'Índia.

Es configura un escenari bipolar en el qual la influència dels Estats Units i de la Xina són preeminents¹, es mira cada vegada més cap al Pacífic i el pes internacional dels estats europeus s'està diluint. Només una Unió Europea que parli amb una sola veu podria garantir el seu protagonisme en l'escenari global.

També en les instàncies multilaterals es dilueix el protagonisme de la UE, atès que en el Consell de Seguretat de les Nacions Unides, en el Fons Monetari Internacional i en el G-20, entre altres organitzacions i punts de trobada, no hi ha un representant únic europeu, sinó tan sols representants dels interessos dels estats membres.

L'entrada en vigor del Tractat de Lisboa suposa la introducció de millores institucionals i en el funcionament de la UE. La creació de figures com la del president del Consell Europeu o la de l'alta representant per a la Política Exterior i vicepresidenta de la Comissió Europea han de contribuir a millorar la visibilitat de què es fa i qui ho fa. A més, tenim el Parlament Europeu amb més poder de la història i un marc institucional que permet consolidar un sistema de governança multinivell.

El fracàs del Tractat Constitucional va abocar la UE a un període de paràlisi institucional i desconcert del qual tot just es comença a sortir. El Tractat de Lisboa, malgrat prendre com a referència els fonaments del Tractat Constitucional, es considera una fita necessària però no suficient. El context polític i les prioritats dels estats membres segueixen dominant el ritme d'avenç del procés d'integració.

A l'experiment polític que ha permès consolidar la pau i assegurar el benestar dels ciutadans li resulta difícil generar adhesions actives en l'actualitat. La identificació dels problemes i les necessitats per part de la ciutadania i el procés de presa de decisions públiques

¹En el discurs d'obertura del primer Diàleg Econòmic i Estratègic entre la Xina i els Estats Units el juliol de 2009, el president dels Estats Units va assenyalar: "La relació entre els Estats Units i la Xina definirà el segle XXI".

es conceben encara en clau principalment nacional. La manca de lideratge polític i la complexitat del sistema institucional i de presa de decisions reforcen la sensació de *crisi d'efectivitat* de les polítiques de la Unió i creix entre els europeus un cert desinterès envers la UE.

Els canvis demogràfics, socials i culturals s'esdevenen a un ritme cada vegada més accelerat i comporten una major complexitat en la definició i consolidació dels valors europeus. La resposta que es doni a reptes com el fenomen migratori i a la gestió d'una diversitat que ja no és només interestatal, sinó que està al cor mateix de les nostres societats, definirà, en si mateixa, el perfil i l'essència de la UE.

Una Europa forta, amb un sistema institucional eficient, uns partits i uns líders polítics transnacionals i uns ciutadans informats i exigents;

Una Europa activa, que lideri iniciatives, es faci escoltar, participi en els debats globals amb una sola veu i s'avanci als reptes socials, tecnològics i productius del nostre temps;

Una Europa oberta, que consolidi i amplii el seu sistema de drets i llibertats, basada en el lema "Unitat en la diversitat", conscient de la seva tradició i sense por a mirar endavant;

Una Europa solidària i responsable amb el medi ambient, que contribueixi al desenvolupament sostenible i a l'eradicació de la pobresa, defensi els drets humans i intervingui en situacions d'emergència i per al manteniment i restabliment de la pau;

Una Europa creativa, oberta a les noves realitats i atenta a les exigències socials, tecnològiques, productives i mediambientals;

Una Europa propera, descentralitzada, que sàpiga respectar i aprofitar la contribució dels governs regionals i locals.

Propostes

Consolidar un espai polític europeu

El procés d'integració europea ha consolidat la seva legitimitat democràtica amb avenços com l'elecció per sufragi universal directe, des de 1979, del Parlament Europeu, la creació pel Tractat de la UE de la figura del Defensor del Poble i el dret de petició davant el Parlament Europeu, així com la possibilitat, recentment establerta pel Tractat de Lisboa, de la iniciativa popular. Però segueix vigent el repte d'animar els ciutadans a exercir plenament els seus drets polítics i fer possible la consolidació d'un veritable espai polític europeu.

El Grup Català de Reflexió sobre el Futur de la UE manté el convenciment que el procés d'integració europea és un projecte plenament vigent i manifesta que cal seguir avançant. Amb aquesta perspectiva es formulen les propostes que es presenten a continuació.

- 1 Es proposa harmonitzar les normes d'elecció del Parlament i establir **un sistema electoral únic per a tota la UE** amb llistes de dimensió europea².
- 2 Es proposa reforçar el paper dels **partits polítics europeus**. La creació de partits polítics genuïnament europeus i l'establiment de llistes europees, apropiaria els ciutadans a les institucions i facilitaria la participació a les eleccions europees.
- 3 Es proposa **que la UE assumeixi el rol de prestadora de serveis a escala europea** en determinats àmbits. Es podria recórrer a prestacions específiques, tradicionalment en mans d'altres administracions, però susceptibles d'assolir una dimensió europea, com els fons de pensions. Per consolidar l'Europa dels ciutadans, és necessari consolidar els drets bàsics i de la cohesió social i fer palesos els avantatges i els drets específics dels ciutadans dins l'espai europeu. Prendre'n consciència reforça el sentiment de pertinença.

²El Tractat de Maastricht ja preveia un futur acord per establir un procediment uniforme d'elecció del Parlament Europeu en tots els estats membres, però aquest acord havia d'adoptar-se per unanimitat al Consell i no es va assolir. Amb posterioritat, el Tractat d'Amsterdam va introduir la possibilitat que s'establissin principis comuns que, en una decisió posterior, es varen concretar en els principis de representació proporcional i la incompatibilitat entre mandats nacionals i europeus.

- 4 Cal **definir un model europeu**. La nova estratègia hauria de transcendir les lògiques estatals i:

- Mantenir els trets fonamentals del model econòmic i social europeu, sobretot el concepte d'**economia social de mercat** establert pel Tractat de Lisboa;
- Posar en valor i potenciar que la UE sigui un model d'**economia sostenible** respectuós amb el medi ambient, que pot impulsar polítiques econòmiques que, des de la lluita contra el canvi climàtic, poden assolir millores en la productivitat per a una millor utilització dels recursos;
- Incorporar les exigències de la **reconversió energètica**, tant pel que fa a l'eficiència com a les fonts alternatives als combustibles actuals, amb l'objectiu de reduir les emissions de CO₂;
- Mantenir **el coneixement com a base de creixement econòmic**, tot subratllant altres factors clau com la innovació, la recerca i l'economia digital.

- 5 **L'economia del coneixement** s'ha de fer extensiva a tota la població europea seguint criteris de cohesió, equitat i inclusió social. En aquest sentit, cal promoure **mesures d'adaptació i formació específiques** per als col·lectius en risc d'exclusió i, en particular, a la població de més edat, que té un pes demogràfic cada vegada més gran.

- 6 En el context de sortida de la crisi i de reforçament de la competitivitat global de la UE, cal millorar l'**eficiència en la política d'infraestructures europees**. Això inclouria prioritzar el corredor de la Mediterrània, estratègic per a Catalunya.

Un model econòmic i social adaptat als nous reptes

Per fer front als escenaris globals de les properes dècades i comptar amb un model socioeconòmic adaptat a les exigències de la globalització, és prioritari definir una nova estratègia, innovadora i sostenible, per al creixement i la competitivitat. Cal consolidar el sistema basat en la llibertat de mercat i la funció redistribuïdora dels poders públics, propis d'una economia social de mercat. Aquest model, genuïnament europeu, és el que ofereix més garanties de cara a evitar noves crisis financeres globals i hauria de ser el punt de partida per a un nou ordre econòmic mundial.

Una política econòmica comuna

El mercat únic i la moneda única han estat dues grans fites del procés de construcció europea, però cal seguir endavant i completar la Unió Monetària amb l'establiment d'una veritable Unió Econòmica. Aquest pas és essencial per garantir el futur de l'euro, millorar la competitivitat i el pes de la UE en el context global.

La zona euro es podria adoptar com a nucli dur per impulsar els avenços en matèria de coordinació econòmica i com l'embrió de la política econòmica comuna, sense perjudici que es vagi ampliant progressivament a un nombre major de països. Per consolidar el seu paper també és imprescindible que la UE incrementi el seu límit de despesa (en l'actualitat el pressupost de la Unió no pot excedir l'1,24% de la Renda Nacional Bruta de la UE).

- 7** Es proposa impulsar **polítiques comunes en els camps fiscal, laboral i pressupostari** per tenir règims fiscals harmonitzats, una ordenació comuna del mercat de treball i de les infraestructures de la Unió.
- 8** Es proposa **augmentar el pressupost comunitari fins a un 2% del PIB total de la UE**. Aquest increment de fons gestionats per la Unió es finançaria amb una major aportació al pressupost de la UE per part dels estats membres, augmentant el percentatge sobre la base de l'IVA, que podria passar de l'actual 1% a l'1,2%.
- 9** Es proposa destinar prioritàriament aquest increment pressupostari a tres polítiques comunitàries: 1. **la recerca** en àmbits estratègics com la recerca bàsica, la recerca en energies renovables i el transport no contaminant; 2. les accions en **política exterior, de seguretat i de defensa europees**, com les operacions conjuntes de manteniment de la pau; 3. infraestructures paneuropees de transport, de telecomunicacions, d'energia i de medi ambient.
- 10** Es proposa que magnituds com **el dèficit i el deute públic es concebin i mesurin a escala europea**.
- 11** Es podria gestar **un futur Tresor Europeu**. Amb aquesta finalitat, el Banc Central Europeu hauria de poder emetre bons europeus, sense que el deute superi el 5% del PIB.

- 12** Proposem que **la UE participi amb una sola veu** en instàncies com el G8 i el G20. Aquesta participació unitària per part de la UE hauria de comportar la redimensió d'aquests fòrums per garantir la representativitat qualificada de tots els interlocutors.

En les institucions financeres internacionals, com el Fons Monetari Internacional i el Banc Mundial, també proposem una participació unitària de la UE.

- 13** Proposem que **l'alt representant per a la política exterior participi en el Consell de Seguretat de les Nacions Unides**. El grau d'acord europeu implícit en l'eventual presentació d'una proposta en aquest sentit ja seria un pas altament simbòlic.
- 14** La UE també ha de parlar amb una sola veu i definir **un perfil propi en la seva interlocució amb la resta del món**. Aquesta qüestió és especialment rellevant en el relançament de les relacions transatlàntiques.
- 15** Cal **consolidar la representació externa de la UE** mitjançant les seves delegacions exteriors i articular un Servei Europeu d'Acció Exterior que eviti duplicitats i compti amb la col·laboració de les diplomàcies estatals.
- 16** S'ha de **potenciar el paper de la UE** en aquells àmbits en els quals la seva actuació és un referent: **la cooperació al desenvolupament, la política mediambiental i la lluita contra el canvi climàtic**. Tots aquests elements formen també part de la política exterior europea, però s'han d'integrar i coordinar.
- 17** Cal definir de forma estratègica **la relació de la UE amb Amèrica Llatina**. Es tracta d'una de les zones tradicionalment d'interès per a la UE, clau en l'àmbit econòmic i també per a reforçar la seva projecció internacional, en un moment en el qual la importància creixent del Pacífic i d'Àsia pot disputar el paper de referent que fins ara havia exercit la UE.

Una sola veu per existir i decidir en l'escenari internacional

Europa ha de parlar amb una sola veu en l'escena internacional i respondre de manera unitària, decidida i coordinada davant els reptes globals.

Per tal que Europa, com a actor internacional i comunitat de valors, no quedi superada pels canvis globals, cal que la defensa de l'interès europeu superi la petitesa de les ambicions nacionals, no sempre coincidents, i cal consolidar la representació externa de la UE.

Una veritable política exterior

La política exterior europea és un dels àmbits d'actuació que la ciutadania europea més unànimement desitja reforçar, però no hi pot haver una veritable política exterior sense enfortir-ne d'altres. La UE ja disposa d'instruments polítics, econòmics, comercials i de cooperació, però cal utilitzar-los de forma coordinada i coherent.

Una política de defensa i un exèrcit europeu

Europa ha d'apostar decididament per construir una política de defensa europea potent i creïble. No es pot disposar d'una política exterior sense voluntat de defensar-la. Tampoc no es pot mantenir la interlocució amb els referents internacionals actuals si ens excloem de l'àmbit de la defensa.

Unes fronteres coherents amb la història i obertes al futur

La UE declara estar oberta a tot país europeu que compleixi els criteris democràtics, polítics i econòmics d'adhesió. Les ampliacions que han tingut lloc fins ara han augmentat el potencial per al creixement comercial i econòmic de la UE. A més, les ampliacions dels darrers anys han estat particularment exitoses en l'objectiu de reconciliar i unir un continent que històricament havia protagonitzat guerres i enfrontaments i han permès superar una confrontació tan recent com la dels anys de la Guerra Freda.

En l'actualitat, mentre es consolida aquest encaix i prossegueixen les negociacions amb diversos països candidats a l'adhesió, la UE no pot deixar de mirar més enllà. Ha d'aspirar a tenir un entorn geogràfic fort i estable i ser-ne el referent principal. Això ha de dur la Unió a assumir noves responsabilitats en el seu entorn geogràfic per contribuir al seu progrés.

18 Cal **enfortir la política de defensa** i, si hi ha països disposats a avançar en aquest sentit, proposem que es recorri al mecanisme de les cooperacions reforçades. Per tal que no es divideixi l'acció exterior europea, caldrà vetllar perquè no s'estableixin zones d'influència per part dels estats o grups d'estats membres en les quals es defensin interessos nacionals o regionals, i vetllar perquè es mantingui el principi de parlar amb una sola veu.

19 Cal comptar amb **un exèrcit europeu** que no sigui concebut com la prolongació dels exèrcits estatals i que se centri en la gestió de les crisis i en el manteniment de la pau.

20 La UE ha de fer una aposta forta per **la integració dels Balcans**. La pacificació dels Balcans és vital per a la UE, per la qual cosa la UE ha de liderar les iniciatives que cerquin la pau a la regió. Es tracta, a més, d'una regió clau en la història europea.

21 **Quan compleixi tots els requisits** establerts per als estats membres de forma suficient i satisfactòria, **Turquia podrà integrar-se a la UE**.

22 Proposem **consolidar una política de veïnatge basada en l'establiment d'acords comercials i polítics** d'ampli abast que contribueixin al progrés econòmic i a la estabilitat política dels països de l'entorn geogràfic de la UE. Des de les darreres ampliacions, la UE compta amb nous veïns amb els quals cal definir un marc estable i estructurat de relacions. La UE no ha de tancar-se a la resta d'Europa, però ha d'oferir alternatives a l'ampliació a aquells estats que no compleixin els requisits per a l'adhesió i a aquells que, malgrat formar part de la família europea, no vulguin formar part de la Unió.

23 La UE ha d'**enfortir les relacions polítiques i econòmiques amb Rússia**. En aquest sentit, es proposa integrar progressivament a Rússia en el mercat europeu per aprofitar la complementarietat econòmica.

24 La UE ha d'aspirar a ser **una força amb capacitat transformadora real a la zona Mediterrània**, no només un referent de prestigi. S'hi ha d'implicar més decididament i consolidar el seu paper com a agent internacional principal a la regió, participant activament en la cerca de la pau, el progrés econòmic i l'estabilitat, vitals per a la pròpia estabilitat i seguretat europees.

25 A la Mediterrània, la UE té l'oportunitat de mostrar que **l'ampliació no és l'única via per crear pau i prosperitat**. El procés mediterrani ha d'incorporar tots els avantatges de la política de veïnatge de la UE i ser l'únic referent per als països mediterranis.

26 És necessari que a **la Unió per la Mediterrània (UpM) es combini una vessant centrada en projectes amb una altra de diàleg polític** orientada a la reforma democràtica i a l'assoliment de la pau.

27 A més d'institucionalitzar la vessant política del procés, cal que la UE arribi a **estatuts avançats amb cadascun dels socis del sud**, com ja s'ha fet amb el Marroc, tot tenint en compte graus diversos de cooperació entre la Unió i els estats que ho desitgin.

28 Catalunya, a l'avantguarda del diàleg i la cooperació euromediterrània, ha de tenir, amb l'establiment de la UpM, la voluntat d'aprofundir en l'impuls de **la dimensió regional i local de la política euromediterrània**.

Atenció preferent per a la Mediterrània

La Mediterrània és una regió geopolíticament estratègica. Sense una regió euromediterrània estable i pròspera, la capacitat d'acció del pol europeu es veuria netament disminuïda. Sense els principis inspiradors del Procés de Barcelona és impossible imaginar avenços en les reformes democràtiques o l'estabilitat en la regió.

La creació de la Unió per la Mediterrània ha posat un nou focus d'atenció a les relacions a la zona i és una oportunitat, però cal seguir de la vora l'evolució de qüestions susceptibles de generar escenaris conflictius, com la immigració o els extremismes religiosos.

Una política energètica europea

La demanda energètica creix a gran velocitat i especialment en països amb un ràpid desenvolupament, però la Unió Europea és un dels majors importadors d'energia del món i es preveu que el seu grau de dependència energètica segueixi augmentant de forma significativa.

Les implicacions de política energètica són transversals, atès que afecta la política interna i externa d'un país, el medi ambient, l'economia, entre d'altres. El sector energètic és un sector geoestratègic clau en el qual la UE ha d'actuar de manera conjunta per pal·liar l'impacte de la seva dependència exterior, que podria tenir conseqüències imprevisibles.

Una Europa propera

Els governs regionals i locals són actors clau en la transposició i aplicació del dret de la UE, però més enllà d'aquesta funció, que executen per descentralització o delegació dels respectius estats, també tenen un gran potencial per apropar la UE al ciutadà.

En el cas de les regions amb competències legislatives, la manca d'una participació adequada en el procés de presa de decisions pot perjudicar la bona implementació de les polítiques europees i minar el tradicional suport d'aquestes regions a la integració europea. El fet que no existeixin regions amb poder legislatiu arreu de tota la Unió no pot ser obstacle per al seu encaix institucional en un projecte que fa bandera de la unitat en la diversitat.

En aquest sentit, cal que la Unió Europea i els estats reconguin l'especificitat d'aquestes regions i les integrin en el sistema institucional d'acord amb les seves responsabilitats.

29 Cal disposar d'**una política energètica comuna**, essencial per respondre amb ambició als nostres objectius en matèria de relacions exteriors, tant pel que fa a les relacions amb Rússia, com a la consolidació del protagonisme al qual aspira la UE en la lluita contra el canvi climàtic.

30 En aquest sentit, cal concretar, abans de 2020, **la construcció d'un mercat energètic únic**, diversificar els subministraments mitjançant una xarxa de gasoductes completa, millorar les interconnexions, incrementar l'ús d'energies renovables i l'eficiència energètica i elaborar un pla comercial d'emissions.

31 Es proposa integrar **les regions amb poder legislatiu** tant en la fase ascendent com descendent del **procés de presa de decisions de la UE** d'acord amb les seves responsabilitats i la seva posició en l'ordenament constitucional respectiu.

32 Es proposa aprofundir **el sistema de governança multinivell** a l'hora de **formular i implementar les polítiques de la Unió**, tot donant continuïtat i desenvolupant els mecanismes previstos pel Tractat de Lisboa i les institucions de la UE, en especial pel Comitè de les Regions, en la seva estratègia d'enfortiment de l'acció coordinada i la coresponsabilitat dels diferents nivells de govern.

33 Es proposa **concentrar i especialitzar l'acció comunitària** en aquells àmbits d'actuació que constitueixen la finalitat de la Unió, en particular, la promoció de la pau, els seus valors i el benestar dels seus pobles, mitjançant: l'assentament d'un espai polític que integri els ciutadans i garanteixi els seus drets; el funcionament de la Unió Econòmica i Monetària; l'articulació d'una política exterior i de seguretat.

És en aquests àmbits on Europa es desenvolupa millor i aporta un valor afegit més alt i on escau aplicar el principi de subsidiarietat en sentit ascendent. A més, també es produiria un efecte demostratiu que permetria visualitzar millor l'avantatge de l'acció comunitària en aquests camps.

34 Es proposa **reduir el nombre de carteres a la Comissió Europea** per minimitzar la tendència cap a la intergovernamentalitat i ajustar el nombre de comissaris als àmbits d'actuació prioritaris per a la UE, no al nombre d'estats membres.

35 Es proposa generalitzar la **utilització del mecanisme de les cooperacions reforçades en cas de paràlisi** i, en un segon estadi, eliminar gradualment el requisit d'unanimitat en la presa de decisions en tots els àmbits.

Una Unió que funcioni

El mètode de funcionament que era satisfactori en una UE de 12 o de 15 estats membres difícilment es pot aplicar en una Unió de 27. Estem en una situació d'hipertròfia legislativa comunitària, en la qual s'acumula reglamentació en algunes matèries mentre es multipliquen els àmbits d'actuació.

La UE ja funciona en àmbits determinats que cal identificar i als quals convé atorgar major protagonisme i un pressupost i recursos financers suficients per dur endavant polítiques en aquest àmbit. També calen institucions fortes, democràtiques i capaces d'actuar de manera eficient i transparent, amb capacitat per dissenyar i emprendre polítiques comunes.

Europa a l'avantguarda de la formació dels ciutadans del nou segle

L'economia del coneixement comporta canvis essencials per als sistemes productius, fins al punt que es pot afirmar que el model industrial que coneixem està en crisi.

La primacia dels processos i la instrumentalització del treball humà per davant de les persones ja no són competitius. La competitivitat i el desenvolupament productiu exigeixen una aposta continuada per la innovació que es basa, sobretot, en les capacitats i motivacions individuals. Una de les implicacions d'aquest pas a l'economia del coneixement és la necessitat de reconèixer el rol cabdal de la persona com a actor econòmic clau per a la competitivitat.

Conèixer la història i els valors propis de la UE

Els ciutadans de la UE tenim un passat històric i unes arrels culturals comunes. Per damunt de guerres i enfrontaments, ha prevalgut una concepció del món que és pròpia i diferenciada de la que es té i es viu en altres continents. No obstant, els europeus sovint percebem la UE com quelcom aliè, en part perquè l'atenció se centra en els instruments de la Unió, complexos i difícilment subjectes a simplificació, en lloc de posar l'èmfasi en els valors i grans objectius per al futur.

Per contrarestar aquesta tendència, caldria donar més relleu a l'educació, la ciutadania i la cultura i explicar Europa des de la proximitat, a cada país.

36 Cal un **nou currículum formatiu europeu** que garanteixi una formació estretament associada als desenvolupaments tècnics de la nova economia, que integri noves habilitats personals i socials en els currículums tradicionals, sense desatendre l'aprenentatge sobre la gestió de les emocions i dels valors i consolidar els fonaments ètics i els valors de les properes generacions.

37 És necessari crear un **esquema d'educació permanent compatible i integrat amb el temps de treball**. Les institucions europees promouen la formació continuada dels treballadors, essencial per a la competitivitat així com per a l'adaptació al mercat del treball de les persones immigrades i d'una població demogràficament envellida. Però l'aposta per l'educació permanent només serà sòlida i efectiva amb la implicació decidida dels governs nacionals, regionals i locals i els agents socials.

38 Es proposa que arreu d'Europa s'imparteixi una **assignatura en els estudis de secundària sobre història, cultura i geografia comunes**. L'objectiu és que el projecte educatiu europeu doni a conèixer el passat històric comú i les arrels compartides que tenim com a ciutadans europeus i les perspectives que atorga un futur compartit i es fomenti, des de la infància, el sentiment de pertinença a la UE. Caldria definir un temari comú, que inclogui també la història del procés de construcció europea i les seves institucions.

39 Es proposa planificar i dur a terme **campanyes i accions de comunicació centrades en els valors clau de la Carta dels Drets Fonamentals** que identifiquen i distingeixen la UE, amb la finalitat de consolidar el sentiment d'identitat i pertinença europea.

40 Es proposa afavorir l'establiment de **mitjans de comunicació de dimensió europea** per dur a terme una tasca informativa i generadora d'opinió sobre les qüestions prioritàries de l'agenda europea. L'existència d'una opinió pública europea que es posicioni és fonamental per contrarestar la desafecció dels ciutadans europeus vers la UE i consolidar una veritable ciutadania.

Eugeni Bregolat és ambaixador d'Espanya a Andorra i ho ha estat també a Indonèsia, la Xina, el Canadà i Rússia.

Ignasi Carreras és director de l'Institut d'Innovació Social d'ESADE. Ha estat director general d'Intermón Oxfam.

Carles Casajuana és ambaixador d'Espanya al Regne Unit. Ha estat director del Departament de Política Internacional i Seguretat del Gabinet del president del Govern d'Espanya.

Joan Clos és ambaixador d'Espanya a Turquia. Ha estat alcalde de Barcelona i ministre d'Indústria, Turisme i Comerç del Govern d'Espanya.

Concepció Ferrer ha estat diputada del Parlament Europeu i vicepresidenta del Parlament de Catalunya.

Gregorio Garzón és catedràtic de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals de la UAB. Ha estat juriconsult del Parlament Europeu.

Carles A. Gasòliba és president del Comitè Espanyol i de la Comissió Mediterrània de la Lliga Europea de Cooperació Econòmica. Ha estat diputat al Parlament Europeu.

Joan Majó ha estat ministre d'Indústria i Energia del Govern d'Espanya.

Juan Antonio March és ambaixador d'Espanya a Rússia. Ha estat ambaixador representant permanent davant els organismes internacionals amb seu a Ginebra, entre ells Nacions Unides.

Federico Mayor Zaragoza és president de la Fundació per a una Cultura de la Pau. Ha estat director general de la UNESCO.

Miquel Nadal és director de Relacions Internacionals del Reial Automòbil Club de Catalunya (RACC). Ha estat secretari d'Estat d'Afers Exteriors.

Josep Piqué és president de Vueling. Ha estat ministre d'Afers Exteriors del Govern d'Espanya.

Juan Prat és ambaixador d'Espanya als Països Baixos. Ha estat director general responsable del Mediterrani a la Comissió Europea i representant permanent davant del Consell de l'Atlàntic Nord.

Eduardo Punset és director i presentador del programa de divulgació científica *Redes* de TVE. Ha estat ministre per a relacions amb les Comunitats Europees del Govern d'Espanya.

Jacint Ros Hombravella és catedràtic emèrit d'Economia Aplicada de la Universitat de Barcelona. Ha estat síndic de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

Narcís Serra és president de la Fundació CIDOB. Ha estat vicepresident del Govern d'Espanya i Alcalde de Barcelona.

Josep Verde Aldea ha estat eurodiputat i vicepresident del Parlament Europeu.

Anna Terrón, secretària de Grup. En l'actualitat és secretària d'Estat per a la Immigració i l'Emigració del Govern d'Espanya. Ha estat secretària per a la UE del Govern de la Generalitat.

Isabel Pera, relatora del Grup.

Coordinació i edició del document de propostes: Secretaria per a la Unió Europea del Govern de la Generalitat.

Membres del Grup

